

Plan för jämställdhet och likabehandling  
För ingå kommuns skolor  
2021- 2024



*Glad i*  
**INGÅ**

*Iloinen*  
**INKOO**

# Innehållsförteckning

1. Skyldigheter enligt jämställdhets- och diskrimineringslagen .....	2
2. Lagrum gällande skolornas plan för jämställdhet och likabehandling .....	3
2.1 Lagen om grundläggande utbildning 21.8.1998/628 .....	3
2.2 Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män 5 a§ 30.12.2014/1329 .....	3
2.3 Diskrimineringslagen 6§ (30.12.2014/1325) .....	3
3. Syftet med planeringen av jämställdhet- och likabehandling .....	4
4. Jämställdhets- och likabehandlingsarbetets delområden.....	5
4.1 Ordnande av undervisning .....	5
4.2 Bedömning av studieprestationer .....	5
4.3 Etnisk ursprung, nationalitet och språk .....	5
4.4 Livsåskådning, övertygelse, religion och åsikt .....	5
4.5 Funktionsnedsättning och hälsotillstånd .....	6
4.6 Sexuell läggning och sexuell identitet.....	6
5. På vilket sätt arbetar man i skolorna i Ingå för att förverkliga jämställdhet och likabehandling? .....	7

# 1. Skyldigheter enligt jämställdhets- och diskrimineringslagen

Syftet med lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (8.8.1986/609) är att förbättra jämställdheten mellan kvinnor och män, förebygga diskriminering på grund av kön och att förbättra kvinnans ställning i arbetslivet.

Lagen förutsätter att kvinnor och män ska erbjudas lika möjligheter till utbildning och yrkesmässig utveckling. Diskrimineringsgrunder enligt jämställdhetslagen är kön, könsidentitet och könsuttryck. Jämställdheten ska främjas i utbildningen och undervisningen med beaktande av barnets ålder och utveckling.

Syftet med diskrimineringslagen (30.12.2014/1325) är att främja likabehandling och förebygga diskriminering på alla grunder. Diskrimineringsgrunder enligt diskrimineringslagen är ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Lagarna kompletterar varandra.

LIKABEHANDLING = likabehandling av olika människogrupper

JÄMSTÄLLDHET = jämställdhet mellan kön, ingen diskriminering p.g.a. sexuell mångfald.

## 2. Lagrum gällande skolornas plan för jämställdhet och likabehandling

### 2.1 Lagen om grundläggande utbildning 21.8.1998/628

Målet för utbildning är att stödja elevernas utveckling till humana människor och etiskt ansvarskännande samhällsmedlemmar samt att ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver i livet.

Utbildningens mål är vidare att säkerställa att undervisning ges på lika villkor i tillräcklig utsträckning i hela landet, (kapitel 1 § 2).

### 2.2 Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män 5 a § 30.12.2014/1329

Skolan utarbetar årligen en jämställdhetsplan i samarbete med personalen och eleverna.

Jämställdhetsplanen ska innehålla

- 1) en redogörelse för jämställdhetsläget vid läroanstalten
- 2) åtgärder som behövs för att främja jämställdheten
- 3) en utvärdering av hur åtgärderna i en tidigare jämställdhetsplan har genomförts och av resultaten.

Särskilt avseende ska fästas vid antagningen av elever och studerande, ordnandet av undervisningen, skillnaderna i inläring och bedömningen av studieprestationer samt vid förebyggande och undanröjande av sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön. I stället för en årlig genomgång kan en plan utarbetas för högst tre år i sänder.

### 2.3 Diskrimineringslagen 6 § (30.12.2014/1325)

Skolan ska bedöma hur likabehandling uppnås i dess verksamhet och vidta åtgärder som behövs för att främja likabehandling. De främjande åtgärderna ska vara effektiva, ändamålsenliga och proportionerliga med beaktande av läroanstaltens verksamhetsmiljö, resurser och övriga omständigheter.

Skolan ska ha en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Skolan ska ge eleverna och deras vårdnadshavare samt de studerande eller deras företrädare möjlighet att bli hörda om de främjande åtgärderna.

### 3. Syftet med planeringen av jämställdhet- och likabehandling

Planeringen av jämställdhet och likabehandling i skolan är en fortgående process under vilken skolan får en gemensam uppfattning om

- verksamhetskulturen i en skola med jämställdhet och likabehandling samt
- vad och hurdana verksamhetsmodeller främjar jämställdhet och likabehandling i skolan.

## 4. Jämställdhets- och likabehandlingsarbetets delområden

### 4.1 Ordnande av undervisning

Syftet med den grundläggande utbildningen är att förhindra ojämställdhet och utslagning och främja jämställdhet mellan könen. Flickor och pojkar uppmuntras jämföras i olika läroämnen. Varje elev får finna sina egna möjligheter och välja sin inlärningsväg utan könsbundna rollmodeller. Vid sidan om respekt för livet, andra människor och naturen betonas människovärdets okränkbarhet, respekt för mänskliga rättigheter och det finländska samhällets demokratiska värden, såsom jämställdhet och likabehandling.

Skolorna ser till att undervisningsredskap och läromaterial är tillgängliga för alla och att eleverna har möjlighet att delta i all skolverksamhet oberoende av förmögenhet.

Elevers bästa kommer i första hand och elevers rätt att uttala sin åsikt och bli hör beaktas i skolornas vardag. Vid elevernas kön fästs så lite uppmärksamhet som möjligt, men s.k. könssensitivitet, dvs. flickornas och pojkarnas olika behov i olika åldrar beaktas dock. Under- och överprestation identifieras och varje elev uppmuntras till att hitta sina egna starka sidor.

### 4.2 Bedömning av studieprestationer

Inläring bedöms utgående ifrån läroplanens mål. Bedömningsgrunderna klargörs för eleverna och de handleds i att ställa egna inlärningsmål. Eleven ska få veta på vilka grunder läraren bedömt hen. Bedömningen baserar sig inte på elevers personlighet, temperament eller andra personliga egenskaper.

Eleven ska ha möjlighet att uppvisa sitt kunnande på olika sätt. Uppförande bedöms skilt. Respektive skola har en enhetlig bedömningskultur.

### 4.3 Etnisk ursprung, nationalitet och språk

Alla eleverna är likställda oberoende av bakgrund, språk och nationalitet. Rasism och etnisk diskriminering tillåts ej. Mångkulturalism anses som en positiv resurs och olika sätt att tänka och agera tillåts. Vid behov används tolkservice för att underlätta samarbetet mellan hem och skola.

### 4.4 Livsåskådning, övertygelse, religion och åsikt

Ingen får diskrimineras p.g.a. övertygelse, religion eller åsikt. Skolans uppgift är att upprätthålla respektfull atmosfär som ökar kunskap och lär eleverna att bemöta olika livsåskådningar.

#### **4.5 Funktionsnedsättning och hälsotillstånd**

Eleverna bemöts lika och sakligt oberoende av psykiska och fysiska skador. Var och en har rätt att besluta vad hen berättar om sitt hälsotillstånd. Med vårdnadshavaren diskuteras om eventuella specialarrangemang. Speciell vikt fästs vid tillgänglighet och att informationen nås av alla. Personalen får utbildning i fråga om specialarrangemang.

#### **4.6 Sexuell läggning och sexuell identitet**

Det ges utrymme för mångsidiga uttryck för kön eller könlöshet samt för utveckling och dryftande av sexuell identitet. Vars och ens sexuella läggning respekteras. Sexuell mångfald tas upp och diskuteras som en del av undervisningen.

## 5. På vilket sätt arbetar man i skolorna i Ingå för att förverkliga jämställdhet och likabehandling?

Man talar i skolorna om jämställdhet och likabehandling. Man talar i skolorna om mobbning, trakasserier, diskriminering, likabehandling och jämställdhet. All praxis och alla verksamhetssätt som tillämpas i skolan samt allt läromaterial bedöms ur jämställdhets- och likabehandlingssynvinkeln.

Skolan ska säkerställa att var och en medlem i skolgemenskapen blir hörd, sedd och godkänd med de styrkor och särskilda drag som hen har. Varje elev är unik och värdefull som sig själv.

Jämställdhet och likabehandling är en gemensam angelägenhet för hela skolgemenskapen. Diskussionen om jämställdhet och likabehandling ska vara fortgående, uppmuntrande och respekterande.

Alla ska ha möjlighet att påverka gemensamma angelägenheter. Den gemensamma vardagen är inkluderande och präglas av delaktighet. Genom samarbete förstärker vi kulturen för tillförlit och ökar den sociala likvärdigheten. Endast genom samförstånd kan man skapa en skola som motsätter sig ojämlikhet.

### Hur?

- genom diskussion, deltagande och delaktighet
- genom förebyggande arbete
- genom identifikation, ingripande, utredningar och handledning
- genom uppföljning och bedömning av åtgärdernas verkningar
- genom kommunikation
- I skolan uppgörs vart tredje år en jämställdhets- och likabehandlingsplan (se bild).
- Skolans elever, personal och vårdnadshavare har årligen möjlighet att besvara en KiVa-enkät om jämställdhet och likabehandling. Enkäten genomförs i samband med utvärderingen av skolans verksamhet och enkäten om skoltrivsel. Utgående från resultaten av dessa enkäter utvärderas situationen gällande jämställdhet och likabehandling och därefter ändras och förnyas åtgärderna i denna plan.
- I mars ordnas en temadag eller temavecka om jämställdhet och likabehandling.

### När?

- under lektioner
- under raster
- i förskoleklubben och inom morgon- och eftermiddagsverksamheten
- vid föräldramöten
- under skolutfärder och i övrig skolverksamhet



## Av vem?

### Elever

För att skolan ska vara en jämställd och likvärdig plats för var och en, ska eleverna vara delaktiga.

Checklista för eleverna:	
✓ Jag kommer ihåg de tre viktiga orden: Hej! Tack! Förlåt!	
✓ Jag lär mig att förstå andra.	
✓ Jag godkänner andra som sådana som de är.	_____
✓ Jag lämnar ingen ensam.	_____
✓ Jag respekterar andras privatliv, integritet och världsåskådning.	_____
✓ Jag respekterar andras åsikter.	_____
✓ Jag talar med respekt.	_____
✓ Om jag ser mobbning, orättvisa, osämja eller diskriminering, berättar jag om det för en vuxen.	_____
✓ Jag bidrar till att skapa goda arbetsvillkor.	_____
✓ Jag tar hänsyn och hjälper.	_____
✓ Jag deltar i gemensam verksamhet.	_____
✓ Jag tar hand om mina egna och gemensamma saker och redskap.	_____

### Vårdnadshavare

För att skolan ska vara en jämställd och likvärdig plats för var och en, förutsätts fostringskompanjerskap mellan hemmet och skolan.

Checklista för vårdnadshavare:	
✓ Jag kommer ihåg de tre viktiga orden: Hej! Tack! Förlåt!	
✓ Jag uppmuntrar alla att uppföra sig väl.	
✓ Jag uppmuntrar barnen att uppföra sig väl och enligt de tillsammans överenskomna målen.	
✓ Jag uppmuntrar barnen till delaktighet i skolgemenskapen.	
✓ Jag uppskattar gemenskap.	
✓ Jag ingriper bestämt i dåligt beteende, osakligt tal, diskriminering och mobbning.	
✓ Jag talar med respekt.	
✓ Jag deltar i samarbetet mellan hemmet och skolan.	
✓ Jag uppskattar familjernas mångfald.	
✓ Var och en har rätt att definiera sig själva och sin identitet.	
✓ Var och en har möjlighet att känna att de är en del av gemenskapen och att delta i all gemensam verksamhet.	
✓ Främja förmågan att identifiera och godkänna olikhet.	

## Skolans personal

För att skolan ska vara en jämställd och likvärdig plats för var och en, ska varje vuxen delta aktivt.

### Checklista för skolans personal

- ✓ Jag kommer ihåg de tre viktiga orden: Hej! Tack! Förlåt!
- ✓ Jag är lättillgänglig.
- ✓ Jag uppmuntrar alla att uppföra sig väl.
- ✓ Jag uppmuntrar eleverna att uppföra sig väl och enligt de tillsammans överenskomna målen.
- ✓ Jag uppmuntrar eleverna att vara delaktiga i skolgemenskapen.
- ✓ Jag ingriper bestämt i dåligt beteende, osakligt tal, diskriminering och mobbning.
- ✓ Jag bidrar till att skapa tillförlit eleverna emellan.
- ✓ Jag ser till att ingen blir ensam.
- ✓ Jag styr grupp- och parbildningen under skoldagen i olika situationer.
- ✓ Jag utvärderar mina elevers kunskap och inläring rättvist.
- ✓ Jag talar med respekt.
- ✓ Jag deltar i samarbetet mellan hemmet och skolan.
- ✓ Jag bemöter vårdnadshavarna som likvärdiga fostringskumpaner.
- ✓ Jag beaktar familjernas mångfald och individuella behov i samarbetet mellan hemmet och skolan.
- ✓ Jag ser till att eleven blir hörd och uppskattas i skolgemenskapen.
- ✓ Jag ser till att man bryr sig om elevens inläring och välfärd.
- ✓ Jag uppdaterar och utvärderar mina kunskaper och färdigheter för att främja en jämställd och likvärdig skola.
- ✓ Genom information, undervisning och fostran främjar jag färdigheterna att godkänna olikhet, uppföra sig väl och artigt samt respektfullt och icke-diskriminerande och jag föregår själv med gott exempel.



**Vi är alla värdefulla  
och vi visar det för  
varandra i all  
verksamhet**

<b>September- december</b>	Verksamhet under lektioner, raster, inom morgon- och eftermiddagsverksamhet och i andra situationer i skolorna.	<b>Period med verksamhet</b> Planen för det kommande året granskas.	Personal och elever
<b>Juni/ augusti</b>	Behandling av resultaten av KiVa-enkäten. Planering av åtgärder under nästa läsår.	Utarbetande av plan för följande treårsperiod Beslut om viktigaste åtgärder	Personal Elevkåren
<b>Maj</b>	Bedömning av hur jämställdhet och likabehandling upplevts.	KiVa-enkät Enkät	Elever Personal
<b>April</b>	Verksamhet under lektioner, raster, inom morgon- och eftermiddagsverksamhet och i andra situationer i skolorna.	<b>Period med verksamhet</b> Jämställdhet och likabehandling som tema	Personal och elever Elevkåren
<b>Mars</b>	Diskussioner med eleverna under lektionerna och med vårdnadshavarna vid träffar med den gemensamma elevvårdsgruppen.	Diskussion Enkät i Wilma Temadag	Vårdnadshavare Personal och elever
<b>Februari</b>	Dokumentation av jämställdhets- och likabehandlingsåtgärder.	Diskussion gällande begrepp, bedömning av läget / enkät	Elever Personal
<b>Januari</b>	Bedömning av skolans jämställdhets- och likabehandlingssituation.	Diskussion gällande begrepp, bedömning av läget	Personal

I skolorna i Ingå verkar vi för att varje barn ska lära sig acceptera och respektera sig själv, andra och sin omgivning. Vi lyfter fram olikheter som en rikedom. Vi är måna om en trygg inlärningsmiljö.